

Dr. sc. Damir Juras¹

DISCIPLINSKA ODGOVORNOST DRŽAVNIH SLUŽBENIKA U PRAVU REPUBLIKE SRBIJE

Stručni rad / Professional paper

UDK 35.08(487.11)

U radu se daje prikaz uređenja disciplinske odgovornosti državnih službenika u Republici Srbiji, a uz pojedine institute navode se stajališta pravne teorije i sudske prakse. Uvodno se daje zakonsko određenje pojma državnog službenika i definiraju radna dužnost i disciplinska odgovornost. U središnjem dijelu rada autor opisuje povrede radne dužnosti, disciplinske kazne, pravila disciplinskog postupka i postupak udaljenja s rada državnog službenika. Autor zaključuje da je potrebno katalog kazni dopuniti uvjetnim prestankom radnog odnosa, propisati mogućnost kažnjavanja umirovljenih državnih službenika, a udaljenje s rada uvjetovati i opravdanim očekivanjem da bi državnom službeniku mogla biti izrečena kazna prestanak radnog odnosa.

Ključne riječi: *disciplinska odgovornost, disciplinski postupak, državni službenik, Republika Srbija, radna dužnost.*

1. Uvod

U ovom radu daje se prikaz pravnog uređenja disciplinske odgovornosti državnih službenika u Republici Srbiji. Uz pojedine institute navode se stajališta pravne teorije i citira se sudska praksa, a u zaključku se, uz navođenje komparativnog zakonodavstva, daju prijedlozi za poboljšanje postojeće legislative.

Državni službenik u Republici Srbiji je osoba čije se radno mjesto sastoji od poslova iz djelokruga tijela državne uprave, sudova, javnih tužiteljstava, Republičkog javnog pravobraniteljstva, službi Narodne skupštine, predsjednika Republike, Vlade, Ustavnog suda i službi tijela čije članove bira Narodna skupština ili s njima povezanih općih pravnih, informatičkih, materijalno-financijskih, računovodstvenih i administrativnih poslova (čl. 2. st. 1. Zakona o državnim službenicima Srbije).²

¹ Ministarstvo unutarnjih poslova Republike Hrvatske, Služba disciplinskog sudovanja

² Zakon o državnim službenicima Srbije, dalje: ZDSS, Službeni glasnik, broj: 79/05, 81/05, 83/05, 64/07, 67/07, 116/08, 104/09, 99/14; Pojam državnog službenika se u pravnoj teoriji definira na različite načine, pa se tako navodi da je to „osoba koja je po svojoj profesiji, zanimanju, službena osoba, tj. obavlja državne poslove kao svoje stalno zanimanje, po pravilu na temelju svoje posebne stručne spreme ili na temelju stečene sposobnosti za njihovo obavljanje i te osobe, po pravilu, žive od svoje službe“ (Lukić, R., (1995), *Teorija države i prava, I Teorija države*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva i Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd, str. 292.), da „osobe u tijelu državne uprave čine „ljudski supstrat“ tih tijela, a to su svi pojedinci koji su angažirani u obavljanju poslova i zadataka u tijelima državne uprave“ (Marković, R. (1995.), *Upravno pravo*, Službeni glasnik, Beograd, str. 115.), da su to “fizičke

Radna dužnost je sveukupnost dužnosti državnih službenika (čl. 18.-24. ZDSS-a)³. *Bez discipline odnosno poštivanja pravila rada i ponašanja nije moguće realizirati zadaće niti očuvati ugled službe*⁴.

Državni službenici su disciplinski odgovorni za povrede dužnosti iz radnog odnosa⁵. Disciplinska odgovornost državnih službenika *može se definirati kao poseban vid pravne odgovornosti za povredu zakonskih obveza i pravila struke, za koju se u propisanom postupku od strane nadležnog tijela izriče zakonom određena kazna*⁶.

*Odgovornost za krivično djelo ili prekršaj ne isključuje disciplinsku odgovornost (čl. 107. st. 2. ZDSS-a)*⁷.

Pretpostavke disciplinske odgovornosti su: propisivanje povrede radne dužnosti; određivanje disciplinskih tijela, disciplinskog postupka i disciplinskih mjera odnosno kazni; postojanje povrede radne dužnosti odnosno povrede radne discipline, pokretanje disciplinskog

osobe koje nakon prijma u državnu službu (nakon uspostave službeničkog odnosa) rade za državu, obavljajući poslove kojima država u odnosu prema građanima nastupa kao javna vlast" (Potočnjak, Ž. (2007.), Radni odnosi državnih službenika, u: Potočnjak, Ž. (ur.), *Radni odnosi u Republici Hrvatskoj*, Pravni fakultet u Zagrebu i Organizator, Zagreb, str. 807.).

³ „Kao radna obveza može se označiti ukupnost obveza zaposlenog koje on ima u radnom odnosu, a zbog čije povrede može odgovarati i prema njemu se mogu primijeniti odgovarajuće mjere.“, Miljković, M. (2006.), Opšti režim radnih odnosa i disciplinska odgovornost, Pravna praksa, br. 6/2006, str. 6.

⁴ „Disciplina predstavlja termin koji označava stegu, red, zapt, odnosno podvrgavanje ili samopodvrgavanje određenom društvenom redu i propisima (građanska, vojna, policijska, školska, zatvorska, radna i druge discipline) i savjesnost u ispunjavanju dužnosti. Pored toga predstavlja i vlad da se podčinjeni silom i strogošću natjeraju na vršenje dužnosti.“, Matić, G. (2009.), Disciplinska odgovornost policijskih službenika i profesionalnih pripadnika vojske Srbije, Pravni informator, god. 12, br. 2/2009, Beograd, str. 55.

⁵ Cardona, F., 2003, *Liabilities and Discipline of Civil Servants*, SIGMA, (<http://www.oecd.org/dataoecd/22/0/43812763.pdf>, 24.10.2014.), str.2., opravdanje „*ius puniendi*“ uprave nalazi u tome da se time „pojačava unutarnju disciplinu i odgovornost za zlouporabe i loše izvršenje, te osigurava da svi zaposleni poštuju svoje obveze.“

⁶ Disciplinska odgovornost se u pravnoj teoriji definira kao: „pravna odgovornost zaposlenog za povredu radne obveze ili povredu radne discipline“ (Mandić, M. (2011.), Disciplinska odgovornost radnika i državnih službenika, u: Dukić-Mijatović M. (ur.), *Aktuelne promene u pravnom sistemu država u regionu*, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, str. 551.), „odgovornost za povrede radnih dužnosti i obveza, za koje se izriču disciplinske mjere (Brajčić, V. (2001.), *Radno pravo*, Savremena administracija, Beograd, str. 333.); „odgovornost za povredu radnih dužnosti i obveza, i koja je kao takva specifičan vid pravne odgovornosti, jer se primjenjuje samo na fizičke osobe koje su u radnom odnosu“ (Simović, V. (2003.), *Disciplinska odgovornost zaposlenih prema novom Zakonu o radu Republike Crne Gore*, Pravni život, god. 52, br. 10/2003, str. 872.); „odgovornost zaposlenih zbog povrede radnih obveza i dužnosti“ (Šunderić, B. (2005), *Komentar Zakona o radnim odnosima u državnim organima*, Glosarijum, Beograd, str. 193.). Međutim „disciplinski postupak nema samo funkciju zaštite interesa poslodavca, nego i navodnom počinitelju disciplinskog prijestupa osigurava pravnu zaštitu od moguće samovolje i pristranosti poslodavca.“, Krašovec, D. (2006), *Pogodba o zaposlitvi in odgovornost za delovne obveznosti*, Upravna akademija, Ljubljana, str. 27.

⁷ „Ustavni sud, takođe r, ukazuje da su disciplinska i krivična odgovornost različite vrste pravne odgovornosti, koje se utvrđuju u posebnim postupcima, te da ishod krivičnog postupka protiv podnositelja nije prethodno pitanje za utvrđivanje njegove disciplinske odgovornosti, jer disciplinska tijela imaju ovlast samostalno, u skladu s načelom neposrednosti, utvrđivati činjenice od značenja za disciplinsku odgovornost i sankcije koje se u disciplinskom postupku primjenjuju.“, Ustavni sud Republike Srbije, Odluka UŽ-3179/2010 od 19.12.2012., <http://ustavni.sud.rs/>, 23.01.2015.

postupka od strane nadležnog tijela, vođenje disciplinskog postupka pred nadležnim disciplinskim tijelom i postojanje krivnje⁸ službenika za učinjenu povredu radne obveze⁹.

2. Disciplinski postupak

Disciplinski postupak pokreće rukovoditelj, na vlastitu inicijativu ili na prijedlog osobe koja je pretpostavljena državnom službeniku. Disciplinski postupak pokreće se pismenim zaključkom, koji se dostavlja državnom službeniku i na koji žalba nije dopuštena. Svaki državni službenik koji sazna za učinjenu povredu dužnosti iz radnog odnosa može rukovoditelju podnijeti inicijativu za pokretanje disciplinskog postupka (čl. 112. ZDSS-a). Protiv državnog službenika kojeg je na položaj postavila Vlada disciplinski postupak se pokreće na prijedlog rukovoditelja, a kad državni službenik rukovodi državnim tijelom na prijedlog Vlade, izuzev protiv rukovoditelja tijela u sastavu ministarstva i rukovoditelja posebne organizacije nad čijim radom nadzor vrši ministarstvo - protiv kojih se disciplinski postupak pokreće na prijedlog ministra (čl. 120. st. 2. ZDSS-a).

Disciplinski postupak vodi i o disciplinskoj odgovornosti odlučuje rukovoditelj, koji može osnovati disciplinsku komisiju od tri člana da umjesto njega pokreće i vodi disciplinski postupak i odlučuje o disciplinskoj odgovornosti. Članovi disciplinske komisije moraju imati stečeno visoko obrazovanje na studijama drugog stupnja (diplomske akademske studije - master, specijalističke akademske studije, specijalističke strukovne studije), odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine i najmanje pet godina radnog iskustva u struci, a jedan član mora biti diplomirani pravnik - master, odnosno diplomirani pravnik. Protiv prvostupanjske odluke o disciplinskoj odgovornosti državni službenik može podnijeti žalbu žalbenoj komisiji, koja je o žalbi dužna odlučiti u roku od 30 dana od dana njenog prijema inače se smatra da je žalba odbijena. Protiv odluke žalbene komisije može se pokrenuti upravni spor (čl. 113., 142. st. 1., 143. st. 1. i 3. ZDSS-a). Disciplinski postupak protiv državnog službenika kojeg je na položaj postavila Vlada vodi Visoki službenički savjet, a protiv državnog službenika kojeg je na položaj postavilo drugo državno tijelo disciplinski postupak vodi tijelo određeno njegovim aktima. Protiv rešenja kojim je državnom službeniku na položaju izrečena disciplinska kazna žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor (čl. 120. st. 1. i 3. ZDSS-a).

U disciplinskom postupku održava se usmena rasprava, na kojoj državni službenik ima pravo iznijeti svoju obranu¹⁰. Državni službenik se može na raspravi braniti sam ili preko za-

⁸ „(...) disciplinsku odgovornost ne može izbjeći zaposleni koji sam sebe dovede u stanje u kojem nije mogao shvatiti značenje svojih radnji i upravljati svojim postupcima.“, Ustavni sud Republike Srbije, Odluka UŽ-2798/2009 od 6.09.2012., <http://ustavni.sud.rs/>, 23.01.2015.; „Pravna zabluda ne dolazi u obzir kao analogna osnova isključenja odgovornosti u disciplinskom pravu, jer su radnici dužni poznavati propise radne discipline, svoje obveze i odgovornosti, kao i propise o povredama radne discipline.“, Čukić, Z. (2006.), *Disciplinska odgovornost zaposlenih*, Sudska praksa, god. 26., br. 1/2006, str.49

⁹ Kulić, Ž., Vasiljević, D. (2009.), *Radni odnosi u organima državne uprave*, Kriminalističko-policajska akademija, Beograd, str.171.

¹⁰ „U provedbi disciplinskih postupaka od osobite je važnosti da se osobi protiv koje se taj postupak vodi (državnom službeniku) pruži mogućnost osobnog očitovanja na prijedlog za provedbu disciplinskog postupka, kao i osobno sudjelovanje u dokaznom postupku, kako bi se nakon valjano provedenog usmenog postupka, donijela zakonita odluka o odgovornosti takvog službenika. To je osobito važno zbog teških posljedica koje takva odluka ima za

stupnika¹¹, a može za raspravu dostaviti i pisanu obranu. Rasprava se može održati i bez nazočnosti državnog službenika ako za to postoje važni razlozi, a državni službenik je na raspravu uredno pozvan. Na ostala pitanja vođenja disciplinskog postupka primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje opći upravni postupak¹² (čl. 114. ZDSS-a).

Službena osoba u postupku utvrđuje činjenično stanje svim sredstvima prikladnim za dokazivanje, te u tu svrhu može pribaviti isprave, saslušati svjedoke, uzeti izjavu stranke, pribaviti nalaze i mišljenje vještaka i obaviti očevid (čl. 149. st. 2. Zakona o općem upravnom postupku¹³). ZUPS samo primjerice navodi dokazna sredstva koja se najčešće koriste u upravnom postupku. Svi dokazi načelno imaju jednaku dokaznu snagu odnosno u disciplinskom postupku nema stupnjevanja dokaza. Svjedoka treba, u pravilu, ispitati na način da se prijavljenom službeniku omogući da se sučeli s njim i da mu postavlja pitanja, bilo u fazi istrage povrede dužnosti, bilo na usmenoj raspravi u disciplinskom postupku ili u nekom drugom postupku (npr. kaznenom postupku koji se vodi povodom istog životnog događaja) iz kojeg se zapisnik o ispitivanju svjedoka koristi kao dokaz u disciplinskom postupku¹⁴.

službenika, jer može dovesti i do prestanka službeničkog odnosa.“, Peček, R. (2010.), Važnost usmene rasprave u disciplinskom postupku, Informator, god. 58., br. 5911-5912/2010, Zagreb, str.22.

¹¹ Spriječenost branitelja nije obvezujući razlog za odgodu rasprave u disciplinskom postupku: „*Naime, u spornom disciplinskom postupku podnositelj je imao pravo braniti se sam ili uz stručnu pomoć branitelja. Kako prema navodima podnositelja ustavne žalbe, njegov branitelj nije mogao pristupiti na glavnu raspravu zbog obveza koje je imao pred redovnim sudovima, to je podnositelj ustavne žalbe kao branitelja mogao angažirati bilo kojeg drugog odvjetnika, ali ovo svoje pravo nije koristio i odlučio je ne izjašnjavati se na navode optužnice, niti davati bilo kakvu izjavu. Pri tome je i branitelj imao mogućnost osigurati zamjenu, ako je bio spriječen odazvati se uredno primljenom pozivu. Samim tim, po ocjeni Ustavnog suda, neprihvaćanje u konkretnom slučaju prijedloga da se rasprava pred prvostupanjim disciplinskim tijelom odgodi zbog zauzetosti branitelja, ne predstavlja povredu prava na pravnu pomoć.*“ Ustavni sud Republike Srbije, Odluka UŽ-696/2008 od 15.07.2010., <http://www.ustavni.sud.rs/>, 23.01.2015.

¹² „Zakon o općem upravnom postupku je procesni zakon sa vrlo razrađenim procesnim odredbama koji pruža dobru supsidijarnu procesnu osnovu za disciplinski postupak, jer sadrži odredbe koje osiguravaju pravilno i zakonito postupanje uz uvažavanje pravnih maksima zaštite prava i interesa stranke u postupku, utvrđivanja činjeničnog stanja procesno pravilnim izvođenjem dokaza kao i činjenično-pravnog zaključka, i stvaranja kvalitetne podloge za pravilnu primjenu materijalnog propisa.“, Marinković, R. (2009.), Supsidijarna primena opštih procesnih zakona u postupku utvrđivanja disciplinske odgovornosti državnih službenika, Bilten sudske prakse Vrhovnog suda Srbije, br. 3/2009, str. 344.; Više autora ima suprotno mišljenje: Milivojević-Kruljac, L. (2006) ističe da je taj model „nespojiv s kaznenom prirodnom disciplinskom postupka.“, Disciplinski postupak u Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske te opće naznake nekih poredbenih sustava disciplinskog sudovanja, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, god. 13, Hrvatsko udruženje za kaznene znanosti i praksu, Zagreb, str. 167.; „...u disciplinskom postupku protiv javnog službenika rješenje se sastoji iz odluke o krivnji, odluke o pravnoj kvalifikaciji za djelo bliže označeno u vremenu, mjestu i načinu i naposljetku, odluke o disciplinskoj sankciji (...). Sankcija je cilj disciplinskog postupka, a sankcija nije cilj upravnog postupka.“, Ilijić, S. (2004.), Disciplinsko procesno pravo javnih službenika u tranziciji, *Pravni život*, god. 53, br. 10/2004, Beograd, str 844.; „Disciplinski postupak je daleko bliži po formalnim odredbama, krivičnom postupku, nego upravnom, pa svako poistovjećivanje sa općim upravnim postupkom ne odgovara ni suštini, a ni formi disciplinskog postupka.“, Mandić, M. (2011.), Disciplinska odgovornost i disciplinski postupak, *Godišnjak Fakulteta pravnih nauka*, god. 1., br. 1/2011, Panevropski univerzitet Apeiron, Banja Luka, str. 228.

¹³ Zakon o općem upravnom postupku Srbije, dalje: ZUPS, Službeni list Savezne Republike Jugoslavije, br. 33/97, 31/01, Službeni glasnik, br. 30/10)

¹⁴ „(...) ne znači da izjava svjedoka mora uvijek biti dana pred sudom da bi se priznala kao dokaz. Ono što je bitno da bi se osiguralo pravo na pošteno suđenje u građanskim postupcima je mogućnost da se osoba koja je u pitanju, upozna sa dokumentima, osporava ih i komentira. 30. U tom smislu Sud primjećuje da je na raspravi pred disciplinskim sudom podnositelj zahtjeva, koji je bio zastupan po odvjetniku, bio propisno upoznat sa svim dokazima protiv njega i da mu je dana odgovarajuća mogućnost da komentira izvedene dokaze (vidi, a contrario, stavak 56. presude Vanjak, citirane gore). Nakon što su dokazi pročitani, uključujući zapisnike o izjavama svjedoka, podnositelj zahtjeva i njegov odvjetnik nisu prigovorili načinu na koji su dokazi izvedeni (...)“ *Europski sud za ljudska prava, predmet Trubić protiv Hrvatske, zahtjev br. 44887/10, Odluka od 2.10.2012., http://www.vlada.hr, 26.05.2014.*

Odluka o disciplinskoj odgovornosti državnog službenika mora biti činjenično i pravno valjana obrazložena, kako bi bilo sasvim jasno zbog čega je konkretna odluka donesena, koji dokazi su prihvaćeni, a koji ne odnosno na temelju čega je stvoren zaključak o odgovornosti i koje odlučne činjenice su uzete u obzir prilikom odmjeravanja kazne (čl. 199. st. 2.. ZUPSA).¹⁵

Zastara je pravna nemogućnost pokretanja i vođenja disciplinskog postupka protiv osnovalo sumnjivog počinitelja povrede službene dužnosti. Zastarijevanje upozorava nadležna tijela na potrebu odgovornijeg i savjesnijeg obavljanja dužnosti u otkrivanju i kažnjavanju počinitelja disciplinskih povreda, kako ne bi protekao zakonski rok u kojem se postupak može pokrenuti i voditi¹⁶. Pokretanje disciplinskog postupka za lakše povrede dužnosti zastarijeva protekom jedne godine od izvršene povrede, a za teže povrede protekom dvije godine od izvršene povrede. Vođenje disciplinskog postupka za lakše povrede dužnosti zastarijeva protekom jedne godine od pokretanja disciplinskog postupka, a za teže povrede dužnosti protekom dvije godine od pokretanja disciplinskog postupka. Zastara ne teče dok disciplinski postupak nije moguće pokrenuti ili voditi zbog odsustva državnog službenika ili iz drugih opravdanih razloga (čl. 118. ZDSS-a).

3. Povrede dužnosti iz radnog odnosa

Povrede dužnosti iz radnog odnosa predstavljaju narušavanje posebnih dužnosti i ovlaštenja državnih službenika, te povredu integriteta službe od samih nositelja službenih ovlaštenja.¹⁷ Povrede dužnosti iz radnog odnosa mogu biti lakše i teže.

Lakše povrede dužnosti su blaži oblik odstupanja od pravnih propisa i od načela na kojima se temelji obavljanje radne dužnosti odnosno one su kao takve blaži oblik povrede pravila struke. Lake povrede dužnosti su: 1. učestalo zakašnjanje, neopravdano odsustvovanje u toku radnog vremena ili raniji odlazak s rada; 2. nesavjesno čuvanje službenih spisa ili podataka; 3. neopravdan izostanak s rada jedan radni dan; 4. neopravdano neobavještavanje neposredno pretpostavljenog o razlozima spriječenosti za dolazak na rad u roku od 24 sata od nastanka razloga; 5. povreda kodeksa ponašanja državnih službenika¹⁸ koja nije obuhvaćena nekom od povreda dužnosti iz radnog odnosa predviđenih ZDSS-om ili posebnim zakonom.

¹⁵ "Tijelo koje izriče kaznu mora u samom tekstu odluke ukazati na osnovu kojih razloga je tu odluku donijelo, što se zainteresiranoj osobi stavljalo na teret; ovo je naročito važno jer se time zainteresiranoj osobi omogućava da sazna zašto je kažnjena, a razlozi izloženi na kraju mogu biti i različiti od onih sa kojima se započelo. Zamislimo da su postojale 3 zamjerke i da je disciplinsko tijelo odustalo od dvije, a zadržalo jednu. Ovu treću zamjerku zainteresirana osoba može osporavati, govoreći da je pogrešna ili čak da je točna, ali da je riječ o grešci pa, prema tome, kazna nije opravdana; tako se rasprava može lakše započeti ukoliko je odluka obrazložena.", Braibant, G. (2002.), Administrativno pravo Francuske, JP Službeni list SRJ Beograd i CID Podgorica, Beograd, str. 326.

¹⁶ Upozoravajući na loše strane dugotrajnosti disciplinskog postupka protiv sudaca, Ugrić je davno istaknuo: „Ako je sudac kriv, treba ga odmah kazniti, ne ostavljajući mu mogućnost i nade da može tražiti utjehe i dug postupak, koji omogućava odugovlačenje. Ako pak sudac nije kriv, ne treba ga dugo držati u neizvjesnosti i pod sumnjom, ili kako se to sad kaže pod disciplinskim sudom, jer i samo stanje pod disciplinskim sudom utječe ubitačno na službeni položaj suca.", Ugrić, J. (1930). Sudijska vlast i odgovornost sudija, tiskara Sv. Sava, Beograd, str. 91.

¹⁷ „Povrede službene dužnosti državnih službenika u obavljanju državne službe kršenja su odnosno povrede nekog od prava ili dužnosti iz službeničkog odnosa.", Drmić A., (2010.), Vrste povreda službene dužnosti i disciplinske sankcije, Hrvatska javna uprava, god. 10, br. 3/2010, str.772.

¹⁸ Kodeks ponašanja državnih službenika, Službeni glasnik, br. 29/08.

Teže povrede dužnosti su posebno teški oblici kršenja načela zakonitosti, te pravila i načela struke¹⁹, a utvrđuju se isključivo zakonom. Ovo iz razloga što su kazne, pa time i posljedice po državne službenike, daleko teže nego kod lakih povreda dužnosti. Teže povrede dužnosti su: 1. neizvršavanje ili nesavjesno, neblagovremeno ili nemarno izvršavanje poslova ili naloga pretpostavljenog²⁰; 2. nezakonit rad ili propuštanje radnji za koje je državni službenik ovlašten radi sprečavanja nezakonitosti ili štete²¹; 3. zloupotreba prava iz radnog odnosa; 4. povreda načela nepristranosti ili političke neutralnosti ili izražavanje i zastupanje političkih uvjerenja na radu; 5. odavanje službene ili druge tajne; 6. zloupotreba obavještavanja o sumnji u postojanje korupcije; 7. primanje poklona u vezi s vršenjem poslova mimo odredaba ZDSS-a, primanje usluge ili koristi za sebe ili drugu osobu ili korištenje rada u državnom tijelu radi utjecanja na ostvarivanje vlastitih prava ili prava osoba povezanih s državnim službenikom; 8. dodatni rad mimo uvjeta određenih ZDSS-om²²; 9. preuzimanje dužnosti direktora, zamjenika ili pomoćnika direktora u pravnoj osobi ili povreda ograničenja članstva u tijelima pravne osobe; 10. osnivanje trgovačkog društva, javne službe i bavljenje poduzetništvom; 11. neprenošenje upravljačkih prava u gospodarskom subjektu na drugu osobu, nedostavljanje podataka rukovoditelju o osobi na koju su prenijeta upravljačka prava ili nedostavljanje rukovoditelju dokaza o prijenosu upravljačkih prava; 12. neprijavlivanje interesa koji državni službenik ili s njime povezana osoba može imati u vezi sa odlukom državnog tijela u čijem donošenju sudjeluje; 13. nezakonito raspolaganje sredstvima; 14. povreda prava drugih državnih službenika i namještenika; 15. nedolično, nasilničko ili uvredljivo ponašanje prema strankama ili suradnicima; 16. dolazak na rad u alkoholiziranom stanju ili pod utjecajem drugih opojnih sredstava, odnosno uživanje alkohola ili drugih opojnih sredstava u toku radnog vremena; 17. ometanje stranaka u ostvarivanju prava i interesa pred državnim tijelom;

¹⁹ Težim povredama dužnosti iz službeničkog odnosa se „grublje povređuju uspostavljena pravila ponašanja službenika i mogu se ugroziti i širi interesi društva.“ Ilić, A., *Disciplinska i materijalna odgovornost državnih službenika u pravnom sistemu Republike Srbije*, <http://www teme.junis.ni.ac.rs/.../teme%201-2012-23%20lat.pdf>, 24.10.2014., str.381.

²⁰ Odredbom o nesavjesnom, nemarnom, nepravodobnom ili neizvršavanju dužnosti mogu se obuhvatiti sva kršenja dužnosti iz radnog odnosa, pa se ona može ocijeniti kao generalna klauzula u slučaju da određeno činjenje ili propuštanje nije obuhvaćeno drugom pravnom kvalifikacijom. Lubarda B., (2001.), *Disciplinska odgovornost i harmonizacija prava*, *Pravo i privreda*, god. 38., br.5-8/2001, str. 247. i Kolakušić, M., 2006, *Postupak radi povrede službene dužnosti državnih službenika i namještenika, te udaljenje iz službe* (s osvrtom na policijske i sudske službenike), Zagreb, <http://www.upravnisudrh.hr/radovi.html>, 24.10.2014., str. 4., ističu da ovakva formulacija nije dovoljno precizna, no Dedić i dr. s pravom ukazuje kako je bitno da „kod povrede radnih dužnosti postoji jasna prethodna određenost radnih dužnosti zaposlenika odnosno radnika u propisu, kolektivnom ugovoru, općem aktu poslodavca ili pak u ugovoru o radu. Ukoliko su sve dužnosti unaprijed utvrđene, nije teško utvrditi da li određeni čin ili propust zaposlenika predstavlja ili ne predstavlja povredu tako utvrđenih radnih dužnosti.“ Dedić S., Gradašević-Sijerčić J. (2005.), *Radno pravo*, Pravni fakultet u Sarajevu, Sarajevo, str. 324.

²¹ „(...) izvršenje naloga koji je službenik dužan odbiti može se podvesti pod nezakoniti rad ili propuštanje poduzimanja mjera ili radnji na koje je službenik ovlašten radi sprječavanja nezakonitosti.“ Rajko, A. (2006.), *Viši nalog – dužnost izvršavanja, te dužnost i mogućnost njegova odbijanja*, *Pravo i porezi*, god. 15., br. 12/2006, Zagreb, str. 38.

²² Službenik može izvan redovitoga radnog vremena obavljati poslove ili pružati usluge, ako time nije u sukobu interesa (o aktualnom, prijetećem i prividnom sukobu interesa vidi: Mrvić – Petrović N., *Teškoće u sprečavanju sukoba interesa*, <http://www.informator.co.yu/informator/tekstovi/teskoce> – 305.htm, 21.05.2014.), ali za to mora imati prethodno pribavljeno odobrenje člnika tijela (čl. 26. ZDSS-a). Ograničavanjem prava službeniku da se dodatno angažira kod drugog poslodavca želi se izbjeći eventualni sukob interesa, ali i njegova moguća pristranost u radu kao i mogućnost da on utroši značajnu energiju u dodatnom radu uslijed čega ne bi bio sposoban odgovarajuće se angažirati na svom radnom mjestu.

18. neopravdani izostanak s rada najmanje dva uzastopna radna dana; 19. ponavljanje lakših povreda dužnosti utvrđenih konačnim rešenjem kojim je izrečena disciplinska kazna.

4. Kazne za povrede dužnosti iz radnog odnosa

Kazne za povredu dužnosti jesu one zakonom propisane sankcije koje nadležno tijelo izriče državnom službeniku za povredu dužnosti nakon provedenog postupka zbog povrede dužnosti iz radnog odnosa²³. Svrha kažnjavanja jest postizanje generalne i specijalne prevencije.

Za lakše povrede dužnosti može se izreći novčana kazna u visini do 20% plaće službenika za puno radno vrijeme, isplaćene za mjesec u kojem je novčana kazna izrečena. Za teže povrede dužnosti mogu se izreći sljedeće kazne: 1. novčana kazna od 20% do 30% plaće za puno radno vrijeme, isplaćene za mjesec u kojem je novčana kazna izrečena, u trajanju do šest mjeseci; 2. određivanje neposredno nižeg platnog razreda; 3. zabrana napredovanja od četiri godine; 4. premještanje na radno mjesto u neposredno niže zvanje uz zadržavanje platnog razreda čiji je redni broj istovjetan rednom broju platnog razreda u kojem se nalazi radno mjesto s kojeg je premješten; 5. prestanak radnog odnosa.

Novčana kazna uvijek se izvršava administrativnim putem. Državnom službeniku kojem je izrečena disciplinska kazna prestanka radnog odnosa prestaje radni odnos danom konačnosti²⁴ rešenja kojim je disciplinska kazna izrečena. Pri izboru i odmjeravanju disciplinske kazne vodi se računa o stupnju odgovornosti državnog službenika, težini posljedica povrede dužnosti i subjektivnim i objektivnim okolnostima pod kojima je povreda dužnosti izvršena²⁵. O tome da li je državnom službeniku ranije već bila izrečena disciplinska kazna vodi se računa samo ako ona nije još izbrisana iz kadrovske evidencije. Disciplinska kazna izrečena konačnim rešenjem upisuje se u kadrovsku evidenciju. Disciplinska kazna briše se iz kadrovske evidencije ako državnom službeniku ne bude izrečena nova disciplinska kazna u naredne dvije godine od izrečene disciplinske kazne za lakšu povredu dužnosti, ili u naredne četiri godine od izrečene disciplinske kazne za težu povredu dužnosti²⁶ (čl. 110.-111., 115. i 119. ZDSS-a).

5. Udaljenje s rada

Državni službenik kojem je određen pritvor udaljuje s rada od prvog dana pritvora, dok pritvor traje, a za vrijeme takvog udaljenja s rada pripada mu naknada zarade u visini ¼ ili ako

²³ Benković disciplinske kazne dijeli na: moralne (koje pogađaju samo ugled zaposlenika), profesionalne (koje pogađaju položaj zaposlenika u radnom odnosu) i novčane (koje pogađaju imovinu, odnosno prihode zaposlenika), Benković, B. (2010.), *Disciplinska odgovornost državnih službenika u pravu Republike hrvatske i pravu Bosne i Hercegovine* (magistarski rad), Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek, str.77.

²⁴ U srbijanskom pravu rješenje u upravnom postupku je konačno kada se protiv njega ne može izjaviti žalba kao redovni pravni lijek.

²⁵ „Imajući u vidu sve okolnosti (olakšavajuće i otežavajuće) disciplinskog djela, subjektivne i objektivne prirode, radniku treba izreći mjeru primjerenu težini povrede i posljedica, kao i osobi počinitelja (stupanj odgovornosti, ponašanje prije i poslije učinjene povrede i sl.)“, Simonović, D. (2001.), *Individualizacija disciplinske mjere*, Pravo i privreda, god. 38., br. 5-8/2001, str. 282.

²⁶ „Brisanjem kazne, kao svojevrsnim načinom ostvarenja fikcije nekažnjavanosti, postiže se konačna reintegracija (rehabilitacija) kažnjenog državnog službenika.“, Bezbradica, R., (2007.), *Disciplinska odgovornost državnih službenika*, Radno i socijalno pravo, god. 11, br. 1/2007, str. 196.

uzdržava obitelj 1/3 osnovne plaće (čl. 166. i 168. Zakona o radu²⁷). „Dok se nalazi u pritvoru zaposleni nije u objektivnoj mogućnosti obavljati svoje poslove, pa zbog toga sama činjenica određivanja pritvora automatski dovodi do njegovog udaljenja sa rada u državnom organu. Upravo zbog toga, udaljenje sa rada počinje od prvog dana pritvora i traje do njegovog prestanka.“²⁸

Državni službenik protiv koga je pokrenut krivični postupak zbog krivičnog djela učinjenog na radu ili u vezi s radom ili disciplinski postupak zbog teže povrede dužnosti može se udaljiti s rada do okončanja krivičnog, odnosno disciplinskog postupka ako bi njegova nazočnost na radu štetila interesu državnog tijela ili ometala vođenje disciplinskog postupka. Rješenje²⁹ o udaljenju s rada donosi rukovoditelj ili disciplinska komisija, u ovisnosti od toga tko vodi disciplinski postupak. Rješenje o udaljenju s rada opoziva se, po službenoj dužnosti ili na prijedlog državnog službenika, ako prestanu razlozi zbog kojih je doneseno. Na rješenje o udaljenju s rada državni službenik može izjaviti žalbu u roku od pet dana od dana prijema rešenja. Žalba ne odlaže izvršenje rešenja. Žalbena komisija dužna je o žalbi odlučiti u roku od pet dana od dana prijema žalbe, inače se smatra da je žalba odbijena (čl. 116.-117. ZDSS-a).

Po svojoj prirodi udaljenje s rada nema karakter kazne već je samo provizorno i zaštitno sredstvo u interesu službe³⁰. Udaljenjem službenik ne gubi svoje svojstvo – on i dalje ostaje službenik i zadržava svoje radno mjesto, jedino ne obavlja svoje redovne zadaće.

Državnom službeniku ne pripada novčana naknada za pretrpljene psihičke boli uslijed nezakonitog udaljenja s rada, „jer je njegova satisfakcija u tome što je pravomoćnom sudskom odlukom vraćen na posao“³¹.

6. Zaključak

U odnosu na ostale poslodavce država ima privilegiju, ne samo putem disciplinskih tijela utvrđivati disciplinsku odgovornost državnih službenika, već i samostalno donositi pravne propise kojima se utvrđuju povrede radne dužnosti, postupak za njihovo utvrđivanje i disciplinske kazne.

Zakonodavac u Republici Srbiji je propisao dostatan broj povreda dužnosti iz radnog odnosa, kojima se mogu pravno kvalificirati sva nedopuštena ponašanja državnih službenika.

U katalogu kazni za lakše povrede dužnosti propisana je samo novčana kazna, pa se radi individualizacije kažnjavanja ukazuje potrebitim propisati i kaznu opomene kojom će se u određenim slučajevima postići svrha kažnjavanja. Kod kataloga kazni za teže povrede duž-

²⁷ Zakon o radu, Službeni glasnik, br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14

²⁸ Novaković S. (2003.), Disciplinska odgovornost zaposlenih u državnim organima, *Pravni život*, god. 52., br. 3-4/2003, Beograd, str.150.-151.

²⁹ „Zaposleni se udaljava sa rada kad se odluka o tome donese. Bez odluke, nema udaljenja i kada osnova za udaljenje postoji. S obzirom na to, odluka o udaljenju zaposlenog sa rada ima konstitutivni karakter.“, Ivošević, Z., Ivošević, M. (2004.), Komentar Zakona o radu, Savremena administracija, Beograd, str. 279.

³⁰ „Opće značajke suspenzije jesu legalitet, privremenost, represivnost, preventivnost i akcesornost“, Bolanča, D. (1995.), Posebnosti suspenzije pomoraca u hrvatskom radnom i pomorskom pravu, *Pravo u gospodarstvu*, god. 34., br. 11-12/1995, str. 828.

³¹ Lale, R. (2012.), Udaljenje radnika sa rada (suspenzija), *Godišnjak Pravnog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu*, god. 3., br. 1/2012, str. 137.

nosti, zakonodavac je propustio odrediti rok trajanja kazni određivanje neposredno nižeg platnog razreda i premještaj, a radi individualizacije kažnjavanja, kao kazna koja se izriče kada je državnom službeniku moguće i potrebno pružiti posljednju šansu da korigira svoje ponašanje, moglo bi se propisati i kaznu uvjetnog prestanka radnog odnosa (ovu kaznu sadrži hrvatski Zakon o policiji³² u čl. 110. st. 2. t. 5.).

Pravila disciplinskog postupka su jasno i cjelovito određena, čime su osigurani efikasno vođenje disciplinskog postupka, ali i zaštita prava državnih službenika protiv kojih se disciplinski postupak vodi. Određivanjem zastoja zastarijevanja dok se disciplinski postupak ne može pokrenuti ili voditi spriječeno je nastupanje zastare pred disciplinskim tijelom zbog okolnosti radi kojih pokretanje ili vođenje postupka nije moguće budući da se disciplinski postupak može pokrenuti i voditi „u dodatnom vremenu koliko je trajao razlog nemogućnosti pokretanja ili vođenja disciplinskog postupka“³³, ali nije riješeno nastupanje zastare kada se predmet nakon višegodišnjeg sudskog spora vrati na ponovno odlučivanje disciplinskom tijelu jer u takvim slučajevima disciplinsko tijelo može samo konstatirati da je nastupila zastara i obustaviti postupak³⁴. Problem zastare najbolje bi bilo riješiti po uzoru na hrvatsko zakonodavstvo (čl. 109. Zakona o državnim službenicima³⁵) gdje je propisano da svakom radnjom nadležnog tijela (disciplinskog tijela, ali i sudova) usmjerenom ka odlučivanju o disciplinskoj odgovornosti ili zakonitosti i ustavnosti disciplinske odluke, dolazi do prekida zastarijevanja te nakon svakog prekida zastarni rok počinje iznova teći.

Za slučajeve kada je disciplinski ili krivični postupak pokrenut zbog djela s obilježjem korupcije, trebalo bi propisati obvezatno udaljenje s rada državnog službenika, a kod fakultativnog udaljenja s rada kao kumulativni razlog trebalo bi propisati „ako je opravdano očekivati da bi službeniku mogla biti izrečena kazna prestanak državne službe“³⁶.

Za slučajeve da nakon prekida radnog odnosa državnog službenika (bilo voljom državnog službenika, bilo voljom poslodavca ili po sili zakona – čl. 126.-132. ZDSS-a) bude otkriveno da je za vrijeme radnog odnosa počinio težu povredu dužnosti, a procesuiranje je izbjegao jer je vješto prikrio počinjenje djela ili je nadležni rukovoditelj svjesno propustio pokrenuti postupak protiv njega, pokazuje se opravdanim propisati mogućnost da se protiv takve osobe provede disciplinski postupak i da joj se, ovisno o težini povrede, izreče kazna zabrane prijema u državnu službu (ovu kaznu sadrži čl. 107. a. hrvatskog Zakona o državnim službe-

³² Zakon o policiji, Narodne novine, br. 34/11, 130/12, 151/14

³³ Pavlović, Lj. (2013.), *Odgovornost državnih službenika*, Pravne teme, god. 1., br. 2/2013., Univerzitet u Novom Pazaru, str. 68.

³⁴ Na ovaj problem u srpskom zakonodavstvu upozorila je Nikolić, V. (2013.), *Disciplinska odgovornost zaposlenih u Ministarstvu unutarnjih poslova*, Pravni informator, god. 16., br. 2/2013., str. 30., navodeći: „(...) trebalo normirati da dolazi do zastoja zastarijevanja kada se pokrene upravni spor, jer jedino u tom slučaju neće doći do zastare i moći će se meritorno postupiti po nalogu iz presude (ukoliko se tužba uvaži i poništi rješenje Ministarstva unutarnjih poslova).“

³⁵ Zakon o državnim službenicima, Narodne novine, broj: 92/05, 107/07, 27/08, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12-proč. tekst, 37/13, 38/13

³⁶ „Udaljenje se smatra opravdanim isključivo u situacijama kada vrsta djela koje je učinjeno, način i posljedice koje su nastupile imaju takav karakter i procjenu koja se vrši na osnovu svih raspoloživih činjenica, da će zaposlenom nakon provedenog postupka biti izrečena mjera prestanka radnog odnosa.“, Nikolić V. (2012.), *Disciplinska odgovornost i privremeno udaljenje sa rada policijskih službenika*, *Izbor sudske prakse*, god. 20., br. 12/2012., Glosarijum, Beograd, str. 14.; Predloženo rješenje sadržano je u čl. 38. Saveznog disciplinskog zakona Njemačke, *Bundesgesetzblatt IS 1510/2001, 160/2009, 2554/11, 3154/13, 3386/13* <http://www.juris.de>, 26.01.2015.

nicima), kazna umanjenja mirovine ili kazna oduzimanja mirovine (ove kazne sadrži čl. 5. Saveznog disciplinskog zakona Njemačke). Ovo iz razloga jer je moguće da se radi o takvom djelu koje ga čini nedostojnim za rad u državnoj službi odnosno takvom djelu radi kojeg bi mu bila izrečena kazna prestanka radnog odnosa da se za djelo doznalo dok je bio u radnom odnosu.

LITERATURA

1. Benković, B. (2010.), *Disciplinska odgovornost državnih službenika u pravu Republike hrvatske i pravu Bosne i Hercegovine* (magistarski rad), Pravni fakultet Sveučilišta u Osijeku, Osijek
2. Bezbradica, R., (2007.), *Disciplinska odgovornost državnih službenika, Radno i socijalno pravo*, god. 11, br. 1/2007, str. 151-196.
3. Bolanča, D. (1995.), *Posebnosti suspenzije pomoraca u hrvatskom radnom i pomorskom pravu, Pravo u gospodarstvu*, god. 34., br. 11-12/1995, str. 825.-840.
4. Braibant, G. (2002.), *Administrativno pravo Francuske*, JP Službeni list SRJ Beograd i CID Podgorica, Beograd
5. Brajić, V. (2001.), *Radno pravo*, Savremena administracija, Beograd
6. Cardona F. (2003.), *Liabilities and Discipline of Civil Servants*, <http://www.sigmaweb.org/publicationsdocuments/37890790.pdf>, pristup 24. 10. 2014.
7. Čukić, Z. (2006.), *Disciplinska odgovornost zaposlenih, Sudska praksa*, god. 26., br. 1/2006, str. 48.-49.
8. Dedić S., Gradašević-Sijerčić J. (2005.), *Radno pravo*, Pravni fakultet u Sarajevu, Sarajevo
9. Drmić A., (2010.), *Vrste povreda službene dužnosti i disciplinske sankcije, Hrvatska javna uprava*, god. 10, br. 3/2010, str. 771-791. <http://ustavni.sud.rs/> , pristup 23.01.2015.
11. <http://www.vlada.hr> , pristup 26.05.2014.
12. Ilić, A. (2012.), *Disciplinska i materijalna odgovornost državnih službenika u pravnom sistemu Republike Srbije*, <http://www teme.junis.ni.ac.rs/.../teme%201-2012-23%20lat.pdf> , pristup 24.10.2014., str. 377.-391.
13. Ilijić, S. (2004.), *Disciplinsko procesno pravo javnih službenika u tranziciji, Pravni život*, god. 53, br. 10/2004, Beograd, str. 831.-846.
14. Ivošević, Z., Ivošević, M. (2004.), *Komentar Zakona o radu*, Savremena administracija, Beograd
15. *Kodeks ponašanja državnih službenika Srbije*, Službeni glasnik, br. 29/08.
16. Kolakušić, M. (2006.), *Postupak radi povrede službene dužnosti državnih službenika i namještenika, te udaljenje iz službe (s osvrtnom na policijske i sudske službenike)*, <http://www.upravnisudrh.hr/radovi.html> , pristup 24. 10. 2014.
17. Krašovec, D. (2006), *Pogodba o zaposlitvi in odgovornost za delovne obveznosti*, Upravna akademija, Ljubljana
18. Kulić, Ž., Vasiljević, D. (2009.), *Radni odnosi u organima državne uprave*, Kriminalističko-policijska akademija, Beograd

19. Lale, R. (2012.), Udaljenje radnika sa rada (suspenzija), *Godišnjak Pravnog fakulteta Univerziteta u Istočnom Sarajevu*, god. 3., br. 1/2012, str. 133.-144.
20. Lubarda B., (2001.), Disciplinska odgovornost i harmonizacija prava, *Pravo i privreda*, god. 38., br.5-8/2001, str. 241-253.
21. Lukić, R., (1995), *Teorija države i prava, I Teorija države*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva i Beogradski izdavačko-grafički zavod, Beograd
22. Mandić, M. (2011.), Disciplinska odgovornost i disciplinski postupak, *Godišnjak Fakulteta pravnih nauka*, god. 1., br. 1/2011, Panevropski univerzitet Apeiron, Banja Luka, str. 221.-231.
23. Mandić, M. (2011.), Disciplinska odgovornost radnika i državnih službenika, u: Dukić-Mijatović M. (ur.), *Aktuelne promene u pravnom sistemu država u regionu*, Pravni fakultet za privredu i pravosuđe, Novi Sad, str. 551.-561.
24. Marinković, R. (2009.), Supsidijarna primena opštih procesnih zakona u postupku utvrđivanja disciplinske odgovornosti državnih službenika, *Bilten sudske prakse Vrhovnog suda Srbije*, br. 3/2009, str. 335.-348.
25. Marković, R. (1995.), *Upravno pravo*, Službeni glasnik, Beograd
26. Matić, G. (2009.), Disciplinska odgovornost policijskih službenika i profesionalnih pripadnika vojske Srbije, *Pravni informator*, god. 12, br. 2/2009, Beograd, str. 55.-59.
27. Milivojević-Kruljac, L. (2006), Disciplinski postupak u Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Hrvatske te opće naznake nekih poredbenih sustava disciplinskog sudovanja, *Hrvatski ljetopis za kazneno pravo i praksu*, god.13, Hrvatsko udruženje za kaznene znanosti i praksu, Zagreb, str. 127.-170.
28. Miljković, M. (2006.), Opšti režim radnih odnosa i disciplinska odgovornost, *Pravna praksa*, br. 6/2006, str. 5.-12.
29. Mrvić – Petrović N., *Teškoće u sprečavanju sukoba interesa*, <http://www.informator.co.yu/informator/tekstovi/teskoce> – 305.htm , pristup 21.05.2014.
30. Nikolić V. (2012.), Disciplinska odgovornost i privremeno udaljenje sa rada policijskih službenika, *Izbor sudske prakse*, god. 20., br. 12/2012., Glosarijum, Beograd, str. 13.-20.
31. Nikolić, V. (2013.), Disciplinska odgovornost zaposlenih u Ministarstvu unutarnjih poslova, *Pravni informator*, god. 16., br. 2/2013, str. 27.-32.
32. Novaković S. (2003.), Disciplinska odgovornost zaposlenih u državnim organima, *Pravni život*, god. 52., br. 3-4/2003, Beograd, str.135.-151.
33. Pavlović, Lj. (2013.), Odgovornost državnih službenika, *Pravne teme*, god. 1., br. 2/2013., Univerzitet u Novom Pazaru, str. 73.-92.
34. Peček, R. (2010.), Važnost usmene rasprave u disciplinskom postupku, *Informator*, god. 58., br. 5911-5912/2010, Zagreb, str. 22.
35. Potočnjak, Ž. (2007.), Radni odnosi državnih službenika, u: Potočnjak, Ž. (ur.), *Radni odnosi u Republici Hrvatskoj*, Pravni fakultet u Zagrebu i Organizator, Zagreb, str. 803.-819.
36. Rajko, A. (2006.), Viši nalog – dužnost izvršavanja, te dužnost i mogućnost njegova odbijanja, *Pravo i porezi*, god. 15., br. 12/2006, Zagreb, str. 35.-41.

37. Savezni disciplinski zakon Njemačke, Bundesgesetzblatt IS 1510/2001, 160/2009, 2554/11, 3154/13, 3386/13 <http://www.juris.de> ,26.01.2015.
38. Simonović, D. (2001.), Individualizacija disciplinske mjere, *Pravo i privreda*, god. 38., br. 5-8/2001, str. 275.-282.
39. Simović, V. (2003.), Disciplinska odgovornost zaposlenih prema novom Zakonu o radu Republike Crne Gore, *Pravni život*, god. 52, br. 10/2003, str. 871.-881.
40. Šunderić, B. (2005), *Komentar Zakona o radnim odnosima u državnim organima*, Glosarijum, Beograd
41. Ugrić, J. (1930). *Sudijska vlast i odgovornost sudija*, tiskara Sv. Sava, Beograd
42. Zakon o državnim službenicima Hrvatske, Narodne novine, broj: 92/05, 107/07, 27/08, 49/11, 150/11, 34/12, 49/12-proč. tekst, 37/13, 38/13
43. Zakon o državnim službenicima Srbije, Službeni glasnik, broj: 79/05, 81/05, 83/05, 64/07, 67/07, 116/08, 104/09, 99/14)
44. Zakon o općem upravnom postupku Srbije, dalje: ZUPS, Službeni list Savezne Republike Jugoslavije, br. 33/97, 31/01, Službeni glasnik, br. 30/10
45. Zakon o policiji Hrvatske, Narodne novine, br. 34/11, 130/12, 151/14
46. Zakon o radu Srbije, Službeni glasnik, br. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13, 75/14

Summary

DISCIPLINARY RESPONSIBILITY OF CIVIL SERVANTS IN THE SERBIAN LAW

This paper gives a review of regulating disciplinary responsibility of civil servants in the Republic of Serbia, and with certain concepts it presents the standpoints of legal theory and jurisprudence. In the introduction the author gives legal definition of the term civil servant and defines working duty and disciplinary responsibility. In the central part of the paper the author describes violations of working duty, disciplinary penalties, rules of disciplinary proceedings and process of suspending civil servant from duty. The author concludes that it is necessary to supplement the catalog of penalties with probation suspension from civil service, proscribe the possibility of punishing the retired civil servants, and condition suspension from duty by reasonable expectations that a civil servant could be sentenced to termination of civil service.

Key words: *civil servant, disciplinary liability, disciplinary proceedings, serbian law, working duty.*